

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/210/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119428748
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119428748.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobca BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko - advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanému N. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom A. XXXX/XXXXX, E., o zaplatenie 282,86 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 282,86 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 260,45 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet žalobcu vedený v R. a. s., Z.: Y XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Súd žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku 29,90 % ročne zo sumy 260,45 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia zamietá.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovanému v plnej výške, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca navrhol, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu vo výške 282,86 Eur, zmluvný úrok 29,90 % ročne zo sumy 260,45 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 260,45 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia s trovami konania titulom uzatvorenej Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27. 02. 2015 (ďalej len zmluva).

2. Žalovaný bol na pojednávanie riadne predvolaný. Zásielku mu bola doručená dňa 12. 03. 2020. Žalovanému bola doručená žaloba spolu s uznesením zo dňa 28. 01. 2020 na vyjadrenie k pripojenej žalobe a k listinám. Uvedenú zásielku žalovaný prevzal dňa 07. 02. 2020. V súdom určenej lehote sa k žalobe nevyjadril. Nenavrhol a nepredložil žiadne listinné dôkazy.

3. Žalovaný sa pojednávania nezúčastnil. Svoju neprítomnosť neospravedlnil. Nepožiadal súd o odročenie pojednávania z vážneho dôvodu. Súdom potom konal a rozhodoval v neprítomnosti žalovaného.

4. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 20. 12. 2018 uzavrel s Poštovou bankou, Bratislava ako postupcom Zmluvu o postúpení pohľadávok na základe ktorej nadobudol pohľadávky zo zmluvy o úvere spolu s príslušenstvom. Ako dôkaz žalobca predložil zmluvu o postúpení pohľadávok, oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky s podacím hárkom.

5. Žalovaný s Poštovou bankou uzavrel dňa 27. 02. 2015 Zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasledujúce Obchodného zákonníka. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 340 Eur a žalovaný bol povinný peňažné prostriedky vrátiť v dohodnutej lehote a zaplatiť dohodnuté úroky podľa predpisu splátok k zmluve. Žalobca si svoje zmluvné povinnosti splnil riadne a včas a dňa 27. 02. 2015 poskytol žalovanému prevodom na účet finančné prostriedky vo výške 340 Eur. Žalovaný splatil svoj záväzok čiastočne tak ako to vyplýva z listiny aktuálny stav úveru časť zaplatené splátky.

6. Žalovaný svoje zmluvné povinnosti z platne uzavretej zmluvy riadne a včas neplnil, právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 OZ listom zo dňa 30. 03. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru podľa § 6 OP. Žalovaný ani napriek výzve záväzok nesplnil. Žalobca ako dôkaz predložil výzvu na splatenie dlžnej časti úveru s podacím hárkom a výzvu na úhradu dlžnej sumy s podacím hárkom.

7. Žalobca uviedol, že v zmysle OP ak sa úver stane predčasne splatným žalobca je oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným k zmluve. Bola dojednaná úroková sadzba 29,90 % ročne. Žalobca poukázal na § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka s tým, že uvedené zákonné ustanovenie ani zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platných v čase uzatvorenia zmluvy neupravuje povinnosť dlžníka platiť popri úrokoch z omeškania úroky, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy platiť úroky z úveru až do splatenia úveru. Z Článku VI. bod 6.4 OP je zrejmé, že žalobca je oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou.

8. Žalobca si uplatnil aj zákonné úroky z omeškania vo výške 5 % ročne podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z..

9. Žalobca v žalobe uviedol, že celková istina je 260,45 Eur, dlžné zmluvné úroky a zákonné úroky z omeškania do dňa predchádzajúceho 20. 12. 2018 sú vo výške 22,41 Eur a zároveň si uplatňuje zákonný a zmluvný úrok spolu s nárokom na náhradu trov konania.

10. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, nepredložil žiadne listinné dôkazy a nenavrhol žiadne dokazovanie.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

14. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

15. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

16. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

17. V konaní nebolo sporné, že žalovaný uzatvoril s Poštovou bankou vyššie uvádzanú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru 340 Eur, počet mesačných splátok 60, úroková sadzba 29,90 % p. a., výška mesačnej úhrady 12,50 Eur, dátum prvej úhrady 20. 03. 2015, RPMN banky 34,36 % p. a., priemerná RPMN 34,42 % p. a., celková čiastka úveru 647,90 Eur, splácanie úveru z účtu k 20. dňu v

mesiaci, dátum konečnej splatnosti úveru 20. 02. 2020. V konaní nebolo sporné, že žalovaný predmetný úver čerpal, bol mu riadne poskytnutý a vykonával splátky.

18. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného výzvou zo dňa 03. 03. 2017 podľa § 53 ods. 9 OZ, že je v omeškaní s úhradou viac ako tri mesiace po lehote splatnosti a v prípade, ak sumu neuhradí je banka oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným.

19. Výzvou zo dňa 30. 03. 2017 Poštová banka vyhlásila Zmluvu o úvere predčasne splatnou v celom rozsahu z dôvodu porušenia zmluvných podmienok s tým, že dlžná istina predstavovala sumu 285,42 Eur, úrok 38,89 Eur, poplatky za upomienky 39,75 Eur.

20. Právny predchodca žalobcu s poukazom na § 53 ods. 9 OZ za splnenia podmienok vyhlásil predčasnú splatnosť zmluvy s poukazom na Článok VI. Obchodných podmienok. Pokiaľ došlo k postúpeniu pohľadávky na žalobcu pohľadávka, ktorá bola postúpená bola postúpená platne a žalobca je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Došlo k oznámeniu postúpenia pohľadávky žalovanému.

21. Súd žalobe vyhovel, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť istinu vo výške 260,45 Eur spolu s dlžnými úrokmi ku dňu 20. 12. 2018. Nebol predložený do konania dôkaz, že by túto sumu žalovaný zaplatil.

22. Súd priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 260,45 Eur ako sankciu zo zákona za nespĺnenie povinnosti plniť včas a riadne od 20. 12. 2018 až do zaplatenia podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z..ň

23. Súd žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku 29,90 % ročne zamietol. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplatneniu došlo ku dňu 30. 03. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasnému zosplatneniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatnenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré

už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

24. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatnení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

25. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

26. O trovách konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % ako úspešnej strane sporu, ktoré sú žalovaní 1/, 2/ povinní zaplatiť potom čo bude rozhodnuté o výške trov samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.